

Monika Milewska

Doktor hab., antropolog historii, dramatopisarka, poetka, eseistka, bajkopisarka. Gdańczanka. Członek Stowarzyszenia Pisarzy Polskich i ZAiKS-u. Ukończyła z wyróżnieniem historię na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie również się doktoryzowała. Jest także absolwentką Szkoły Nauk Społecznych przy Instytucie Filozofii i Socjologii PAN oraz École des hautes études en sciences sociales w Paryżu. W latach 2002-2008 była adiunktem w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Obecnie pracuje w Instytucie Antropologii Uniwersytetu Gdańskiego.

Stypendystka m.in.: Ministra Kultury, Ministra Edukacji, Rządu Francuskiego, Rządu Włoskiego, Miasta Gdańska, Województwa Pomorskiego, Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej, International Writers and Translator's Center w Rodos oraz Baltic Centre for Writers and Translators w Visby. W 2001 roku przebywała w Akademii Amerykańskiej w Rzymie na prestiżowym stypendium Andrew W. Mellona.

Zadebiutowała jako trzynastolatka w Telewizji Polskiej fragmentami poematu "Waterloo". Debiut dramatyczny zapewniła jej napisana w liceum sztuka *Savonarola*, którą wydrukował "Dialog" i wystawił Teatr Polskiego Radia (reż. Janusz Kukuła).

Swoje utwory i artykuły publikowała m.in. w: "Twórczości", "Więzi", "Tytule", „Dialogu”, „Zeszytach Literackich”, "Res Publice Nowej", "Kwartalniku Filmowym", „Kronosie”, „Blizie”, „Wyspie”, „Nowej Okolicy Poetów”, „Przeglądzie Literackim”, „Przeglądzie Politycznym”, „Beethoven Magazine”, „Autografie”, „Słowie”, „Migotaniach”, „Świerszczyku”, francuskim piśmie "Europoésie", chorwackich pismach „Forum”, „Mogućności” i „Hrvackie Slovo” oraz w "Nowych Sztukach dla Dzieci i Młodzieży".

Wydała cztery tomiki wierszy: „Podróż na koniec świata” (2002), "Papierowe okręty" (2005), „Płacz komety” (2012) oraz „Królowa karnawału” (2021).

W 2002 Milewska opublikowała książkę *Ocet i łzy. Terror Wielkiej Rewolucji Francuskiej jako doświadczenie traumatyczne*, która przyniosła jej stypendium "Polityki" dla najlepszych młodych naukowców oraz nominację do Nagrody Literackiej NIKE. W tym samym wydawnictwie słowo/obraz terytoria ukazał się też jej zbiór esejów historycznych *Bogowie u władzy. Od Aleksandra Wielkiego do Kim Jong Ila* (2012), nominowany do Nagrody Miasta Gdańska w Dziedzinie Kultury „Splendor Gedanensis”.

Milewska jest laureatką licznych konkursów poetyckich i dramatycznych, m.in. "Czerwonej Róży", "Warszawskich Dni Literatury" (trzykrotnie), "Łódzkiej Wiosny Poetów", Konkursu im. Jacka Biereżina (nominacja), „Szukamy Polskiego Szekspira” oraz Konkursu na Sztuki dla Dzieci i Młodzieży organizowanego przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu (trzykrotnie). Dwie z jej książek zostały uhonorowane Pomorską Nagrodą Literacką „Wiatr od morza” w kategorii „Literacka Książka Roku” : powieść *Latawiec z betonu* (WAM Mando, Kraków 2018) oraz *Ślepa kuchnia. Jedzenie i ideologia w PRL* (PIW 2021).

W 2006 w Teatrze Animacji w Poznaniu prapremierę miała jej *Wiewiórka* w reż. Marcina Jarnuszkiewicza. Spektakl ten otrzymał ATEST – nagrodę Polskiego Oddziału międzynarodowego stowarzyszenia ASSITEJ. ATESTEM zostały też wyróżnione wystawione w 2008 r. w Opolskim Teatrze Lalki i Aktora *Dzieje sławnego Rodryga* w reż. wybitnego słowackiego twórcy teatralnego Mariana Pecki. Przedstawienie to zaproszone

zostało - jako jeden z sześciu najgłośniejszych spektakli dwóch sezonów - na prestiżowy przegląd „Pałac Teatralny” w warszawskim Teatrze Lalka (zajęło 3 miejsce), zdobywało też nagrody na międzynarodowych festiwalach, m.in. na Festiwalu „Korczak”. Przez redakcję miesięcznika „Teatr” uznane zostało za najlepsze przedstawienie lalkowe sezonu. Tekst *Dziejów sławnego Rodryga* ukazał się w dwujęzycznym chorwacko/angielskim wyborze siedmiu najgłośniejszych współczesnych polskich sztuk dla dzieci i młodzieży.

W 2013 roku tekst słuchowiska Moniki Milewskiej *Podróż na Księżyc* otrzymał drugą nagrodę w jubileuszowym konkursie zamkniętym Teatru Polskiego Radia i ZAiKS-u. W 2015 roku jej słuchowisko w reż. Anny Wieczur-Bluszcz, z Janem Englertem i Jerzym Radziwiłowiczem w rolach głównych, zdobyło Grand Prix 15. Festiwalu Teatru Polskiego Radia i Teatru Telewizji „Dwa Teatry” w Sopocie (w tym nagroda za tekst dla Moniki Milewskiej). To i dwa inne jej słuchowiska – *Dzień w którym umarł Prokofiew* oraz *Twarz Napoleona* (oba w reż. Dariusza Błaszczyka) nominowane były do nagrody głównej Festiwalu Dwa Teatry oraz do międzynarodowej nagrody radiowej Prix Italia.

We wrześniu 2016 r. teksty Milewskiej zdobyły drugie miejsce w konkursie zamkniętym na słuchowisko o muzyce zorganizowanym przez ZAiKS i radiową Dwójkę oraz wyróżnienie w konkursie na sztukę telewizyjną w konkursie zamkniętym zorganizowanym przez ZAiKS i Wytwórnię Filmów Dokumentalnych i Fabularnych w Warszawie dla projektu Teatroteka.

W 2018 roku w Wydawnictwie Mando wydała powieść *Latawiec z betonu* o najdłuższym z gdańskich falowców. Na jej podstawie powstało słuchowisko w Trójce oraz nagradzane w Polsce i za granicą: monodram *Beton* w Teatrze Miniatura (reż. M. Derlatka) i spektakl telewizyjny *Falowiec* (reż. J. Pączek), uhonorowany nagrodą Platynowe Remi w Houston (2020) oraz nagrodą dziennikarzy i nagrodą za tekst na Teatroteka Fest w 2019 r.

W latach 2019 i 2024 krakowski Teatr Mumerus wystawił dwie jej sztuki – *Dziś umarł Prokofiew* oraz *Twarz Napoleona* (reż. Wiesław Hołdys). Kilka z jej tekstów prezentowanych było też w sopockim „Teatrze przy Stole”.

Ostatnio ukazał się wybór jej dramatów *Podróż na Księżyc i w kilka innych miejsc* (Księgarnia Akademicka, Kraków 2022) oraz eseistyczna książka *I rak ryba. Stworzenia polityczne PRL-u* (Czarne, Wołowiec 2024).

Jej utwory tłumaczone były na francuski, angielski, duński, szwedzki, chorwacki, czeski, słowacki i ukraiński.

<http://www.encyklopediateatru.pl/autorzy/4784/monika-milewska>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Monika_Milewska